

Příloha č. 4 k Statutu UTB ve Zlíně

ETICKÝ KODEX UTB

Část I.

Obecné zásady a přístupy UTB

UTB v souladu s Evropskou chartou pro výzkumné pracovníky a Kodexem chování pro přijímání výzkumných pracovníků uplatňuje pro všechny zaměstnance následující principy, vycházející z výše uvedených evropských norem:

1. Zaměstnanci všech kategorií jsou uznáváni jako příslušníci profesních skupin a je s nimi odpovídajícím způsobem jednáno.

2. UTB žádným způsobem nediskriminuje zaměstnance na základě pohlaví, věku, etnického, národního nebo sociálního původu, náboženství nebo víry, sexuální orientace, jazyka, zdravotního postižení, politických názorů, sociálních a ekonomických podmínek.

3. UTB zajišťuje co nejpřínosnější vzdělávací a výzkumné prostředí a poskytuje příslušné vybavení, prostředky a možnosti, zejména pro dálkovou spolupráci prostřednictvím výzkumných sítí, a dbá na dodržování národních nebo odvětvových předpisů týkajících se zdraví a bezpečnosti ve výzkumu.

4. UTB zajišťuje, aby pracovní podmínky zaměstnanců, včetně zdravotně postižených pracovníků, byly v případě potřeby dostatečně pružné k úspěšnému provádění pracovních činností v souladu s platnými národními právními předpisy a kolektivní smlouvou. Cílem je poskytnutí pracovních podmínek umožňujících zaměstnancům obou pohlaví spojit rodinu a práci, děti a rozvoj kariéry.

5. UTB zajišťuje, aby výkonnost zaměstnanců nebyla podmíněna nestálostí pracovních smluv, a co nejvíce se snaží o zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců uplatňováním a dodržováním zásad a podmínek upravených ve směrnici Evropské unie o práci na dobu určitou.

6. UTB nepřetržitě vytváří rovnováhu mezi pohlavími na všech personálních stupních, včetně kontrolního a řídicího stupně a rovného odměňování za stejnou odvedenou práci. Této rovnováhy je dosahováno na základě politiky rovných příležitostí v okamžiku přijímání do pracovního poměru a během dalších etap rozvoje kariéry, aniž by se však upřednostnila před kritériem kvality a schopností.

7. UTB zajišťuje, aby všem zaměstnancům na všech stupních kariéry a bez ohledu na smluvní situaci byla poskytnuta rovná příležitost k profesnímu rozvoji a zvyšování dovedností a schopností.

8. UTB zajišťuje, aby akademičtí a vědečtí pracovníci na všech stupních kariéry získali užitek z využívání výsledků svého výzkumu a vývoje díky právní ochraně, zejména díky přiměřené ochraně práv duševního vlastnictví včetně autorského práva.

9. UTB zajišťuje stanovení osoby, na niž se mohou obracet zaměstnanci na počátku kariéry v otázkách týkajících se výkonu pracovních povinností.

10. UTB dbá na přesné určení postupů v souladu s národními předpisy a pravidly, a dále stanovuje jednu nezávislou osobu (ombudsmana) k přezkoumání stížností nebo odvolání zaměstnanců.

11. UTB uznává jako zcela oprávněné a obecně žádoucí zastoupení zaměstnanců v příslušných informačních, poradních a rozhodovacích orgánech UTB, tak aby mohli hájit a podporovat své individuální a kolektivní zájmy na profesionální úrovni a účinně přispívat k činnosti UTB.

Část II.

Obecné zásady pro všechny zaměstnance a studenty UTB

1. Zaměstnanci a studenti UTB zachovávají ve své práci i při studiu vysoký standard dodržování lidských mravních principů a etických zásad, plně respektují zásady tohoto kodexu; totéž vyžadují od svých spolupracovníků a ostatních studentů.

2. Zaměstnanci a studenti UTB ctí a dodržují platné zákony a Listinu základních práv a svobod a řídí se vnitřními předpisy a vnitřními normami UTB a jejich součástí.

3. Zaměstnanci a studenti UTB respektují jedinečnost každého člověka a odmítají diskriminaci na základě původu, etnické příslušnosti, rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace či náboženského a politického přesvědčení.

4. Zaměstnanci a studenti UTB respektují lidskou důstojnost, stejná práva pro všechny bez rozdílu, nedopouštějí se diskriminace kterékoliv skupiny osob a zdrží se jakéhokoliv jednání, které by mohlo být považováno za sexuální či genderově podmíněné obtěžování.

5. Zaměstnanci a studenti UTB nepoužívají zbraně a násilí vůči svému okolí, dbají na dobré mezilidské vztahy a předcházejí konfliktům.

6. Zaměstnanci a studenti UTB vždy jednají, rozhodují a vystupují tak, aby nebylo poškozováno dobré jméno a oprávněné zájmy UTB.

7. Zaměstnanci a studenti UTB neobhajují a nekryjí neetické chování a jednání, a to ani tehdy, bylo-li by takové chování nebo jednání zdůvodňováno účelovou prospěšností, poslušností a loajalitou.

8. Zaměstnanci a studenti UTB mohou dávat podněty ve věci dodržování zásad tohoto kodexu k posouzení Etické komisi UTB.

Část III.

Akademický a vědecký pracovník

Článek 1

Obecné zásady

1. Akademický a vědecký pracovník považuje pedagogickou, vědeckou, uměleckou a obecně tvůrčí práci za integrální příspěvek k rozvoji lidského poznání, kultury, inovací a k obecnému užítku a hájí ji proti nespravedlivému zpochybňování nebo zneužívání; pečlivě dodržuje a šíří zásady spolehlivé a důvěryhodné vědecké, umělecké a další tvůrčí práce na veřejnosti, v okruhu svých spolupracovníků a zejména mezi studenty.

2. Akademický a vědecký pracovník trvale rozvíjí své schopnosti, rozšiřuje a prohlubuje si znalosti a dovednosti v oblasti svého profesního zaměření i obecné pedagogické práce.

3. Akademický a vědecký pracovník si zachovává kritičnost vůči výsledkům své práce, získaným poznatkům a závěrům, objektivně, kriticky, ale kolegiálně přistupuje k výsledkům svých spolupracovníků a studentů, je přístupný diskusím a argumentům.

4. Akademický a vědecký pracovník obhazuje s vědomím profesní odpovědnosti svobodu myšlení, bádání, vyjadřování, výměnu názorů a informací. Ve své vědecké či jiné tvůrčí práci a v pedagogické činnosti nezastává neobjektivní ideologické či iracionální přístupy, odmítá vše, co může urážet lidskou důstojnost nebo ohrožuje řádný chod a rozvoj lidské společnosti.

Článek 2

Zásady ve vzdělávací činnosti

1. Akademický pracovník jedná se studenty vždy na základě objektivního, korektního, náročného, ale citlivého hodnocení jejich schopností, znalostí, píle a ostatních osobnostních charakteristik; při klasifikaci studijních výsledků si počíná nestranně a objektivně, ve vztahu ke studentům vždy uplatňuje kolegiální způsob jednání.

2. Akademický pracovník komunikuje se studenty otevřeným a korektním způsobem, neuchyluje se k jejich podceňování, ponižování a jakémukoliv znevažování.

3. Akademický pracovník se chová ke studentům vždy spravedlivě, nevyžaduje od nich činnosti, které patří k jeho vlastním povinnostem, nepřivlastňuje si nijak jejich práci a jimi dosažené výsledky.

4. Akademický pracovník předává studentům ochotně své znalosti, dovednosti a zkušenosti.

5. Akademický pracovník se snaží pedagogicky působit nejen kvalitní výukou a výcvikem, ale za každých okolností i osobním příkladem, pečlivě dodržuje stanovená pravidla organizace výuky.

6. Akademický pracovník se plně a iniciativně věnuje kolektivní a individuální výuce a výchově studentů, napomáhá rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení, všestranně podporuje jejich kvalifikační růst a profesní rozvoj, tvůrčí a publikační aktivity, pomáhá jim navazovat vnější kontakty včetně kontaktů mezinárodních.

7. Akademický pracovník vyvozuje přiměřené důsledky z případných selhání a neetického chování nebo jednání studentů.

8. Pro zaměstnance UTB, vykonávající vzdělávací činnost na základě některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, se použijí zásady uvedené v odstavcích 1 až 7 obdobně.

Článek 3

Zásady ve vědecké, umělecké a další tvůrčí činnosti

1. Akademický a vědecký pracovník zaměřuje svůj výzkum, popřípadě své umělecké nebo ostatní tvůrčí aktivity na rozšiřování hranic lidského poznání, rozvoj uměleckých a kulturních hodnot, vzdělanosti, technických inovací a dalších oblastí s cílem, aby jeho výsledky sloužily ku prospěchu společnosti.

2. Akademický a vědecký pracovník vždy dbá na to, aby těmito aktivitami neohrožoval spolupracovníky, společnost, životní prostředí, materiální, kulturní a etické hodnoty.

3. Akademický a vědecký pracovník si uvědomuje svoji odpovědnost za objektivitu, spolehlivost a přesnost svého bádání a respektuje meze používaných metod.

4. Akademický a vědecký pracovník při zveřejňování svých poznatků a výsledků dbá na jejich úplnost, ověřitelnost a objektivní interpretaci.

5. Akademický a vědecký pracovník po zveřejnění svých výsledků uchovává primární data a dokumentaci po dobu obvyklou v příslušném oboru, pokud tomu nebrání jiné legitimní závazky nebo předpisy.

6. Akademický a vědecký pracovník dbá na účelné a efektivní využívání prostředků poskytnutých mu na výzkum, uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost.

7. Akademický a vědecký pracovník neduplikuje výzkum uskutečněný jinde, pokud to není nezbytně potřebné k ověření, doplnění nebo porovnání jeho výsledků.

8. Akademický a vědecký pracovník předává své výsledky, pokud nepodléhají legitimnímu utajení, vědecké, odborné nebo umělecké veřejnosti. Se získanými vědeckými poznatky uvážlivě seznamuje širokou veřejnost až po jejich prověření a uveřejnění v odborných médiích.

9. Akademický a vědecký pracovník jako autor nebo spoluautor výsledků se prezentuje pouze tehdy, jestliže jich sám dosáhl nebo k nim přispěl významným tvůrčím způsobem; důsledně se vystříhá jakékoliv formy plagiátu.

10. Akademický a vědecký pracovník v publikacích objektivně uznává přínos svých kolegů a předchůdců, při citování vždy uvádí zřetelný a přesný odkaz na příslušný zdroj.

11. Akademický a vědecký pracovník cituje i podstatné práce, které nejsou v souladu s jeho výsledky a názory.

12. Akademický a vědecký pracovník nefragmentuje své výsledky, tedy nedělí je zbytečně do více publikací za účelem zvyšování jejich počtu.

13. Akademický a vědecký pracovník podnikne všechny potřebné a možné kroky k nápravě omylu, který objevil ve svých publikacích, nesnaží se omyl tajit nebo maskovat.

14. Akademický a vědecký pracovník provádí jemu zadanou posuzovatelskou, recenzní nebo jinou hodnotitelskou činnost osobně, nezávisle a pečlivě.

15. Akademický a vědecký pracovník chrání duševní vlastnictví autorů posuzovaných rukopisů, návrhů projektů a zpráv, uměleckých děl apod., nepoužívá údaje obsažené v hodnocených podkladech k jinému účelu než k vypracování příslušného posudku a neposkytne je třetí osobě.

16. Akademický a vědecký pracovník neprodlužuje záměrně dobu hodnocení za účelem dosažení vlastních výhod či výhod pro třetí osobu.

17. Akademický a vědecký pracovník odmítne vypracovat vědecké, odborné nebo umělecké stanovisko, jestliže by závěry mohly být ovlivněny jeho osobním zájmem, nebo na tuto skutečnost jasně upozorní; vystříhá se jakýchkoliv vědomých střetů zájmů.

18. Akademický a vědecký pracovník zpracovává expertní stanoviska zodpovědně a vždy jen z tematické oblasti svého oboru; nepodléhá přitom vnějším tlakům.

19. Akademický a vědecký pracovník při hodnotitelských a oponentních řízeních, recenzích apod. vychází z objektivních kritérií, dodržuje pravidla zadavatele a vyžaduje to samé od ostatních účastníků daného řízení.

20. Akademický a vědecký pracovník se seznamuje s národními, odvětvovými nebo institucionálními předpisy upravujícími odbornou přípravu a/nebo pracovní podmínky, kam patří i předpisy týkající se práv k duševnímu vlastnictví.

21. Akademický a vědecký pracovník za každých okolností používá bezpečné pracovní postupy v souladu s národními právními předpisy, včetně nezbytných opatření pro zdraví a bezpečnost a vyhýbání se následkům katastrof spojených s informační technologií, např. přípravou řádných záložních strategií. Je rovněž obeznámen s požadavky národních právních předpisů týkajícími se ochrany údajů a ochrany důvěrných informací a provádí nezbytné kroky k jejich stálému dodržování.

22. Akademický a vědecký pracovník dbá o soustavný rozvoj svých dovedností a schopností, např. prostřednictvím formální odborné přípravy, kurzů, konferencí či e-learningu.

Část IV.

Student

1. Student je členem akademické obce UTB se všemi právy a povinnostmi. Jedná tak, aby zachoval čest a důstojnost příslušnosti k akademické obci UTB.

2. Student zachovává kolegiální vztahy k ostatním studentům a neodmítne v případě potřeby poskytnout pomoc.

3. Student vytváří svým chováním atmosféru vysoké pracovní a společenské morálky a přispívá k formování odpovídajících mezilidských vztahů.

4. Student reprezentuje UTB a její ideály na akademické půdě i mimo ni.

5. Student využívá možnost akademické půdy pro svobodné a objektivní získávání vědeckých a odborných poznatků.

6. Student přistupuje ke studiu zodpovědně s cílem dosáhnout co nejlepších znalostí, dovedností a zručností.

7. Student při vypracování svých prací nepoužívá jakoukoliv formu plagiátorství, tedy přejímání nebo přeformulování textu bez uvedení zdroje.

8. Student při zkouškách a jiných formách prověřování vědomostí využívá pouze vlastních schopností a vědomostí a nedopouští se podvodného jednání.

9. Student respektuje autorství své vlastní, svých kolegů a dodržuje pravidla a normy citací.

10. Student se ve vztahu k dalším subjektům, firmám a orgánům veřejné správy chová profesionálně, prezentuje svůj obor podle svých nejlepších schopností a znalostí.

11. Student dodržuje profesionalitu v chování i po opuštění univerzity, aby nepoškodil její dobré jméno.

Část V.

Etická komise UTB

1. K posuzování podnětů ve věci dodržování zásad Etického kodexu UTB se ustavuje Etická komise UTB.

2. Podrobnosti o Etické komisi UTB a postup při přijímání a posuzování podnětů upravuje Jednací řád Etické komise UTB, který po předchozím vyjádření Akademického senátu UTB a Rady pro vnitřní hodnocení UTB vydává rektor jako vnitřní normu UTB.